

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompa Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyílttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.	Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.	Az előfizetés díja: Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Egyes szám ára: 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata 20 fillér. Nyílttér sora 50 fillér.
A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek. A kiadóhivatal hirdetést és nyílttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.		

Húsvétkor.

A Golgothára vezető ut megelőzte a húsvétet, előbb volt a szenvedés és kereszt nehéz, tövises útja, azután következett el a megdicsőülés.

Méltó példaadás ez minden emberi törekvésnek, amelyet igaz ügyért igazságos, tisztességes eszközökkel folytatnak.

Volt-e valaha igazabb, szentebb ügy annál, amelyet csaknem két ezredév távlatában látunk elintézve és amelynek szomorú elintézése a kétezredéves mult után is fájdalmasan rezdül meg százmilliók lelkében és nemhogy elhomályosulna az évezredek növekedésével, hanem mindinkább tért nyer és az érdeklődésnek olyan középpontjában áll, mintha csak tegnap történt volna?

És minél távolabb jutunk a történet időpontjától, annál több lélekben fog fájdalmas visszhangot kelteni az a szenvedés, annál több lélekből fog örvendetesen kitörni a feltámadás Allelujája.

Miért? Honnan van ez az állandó, soha meg nem szűnő, sőt a beléhatolással növekedő érdeklődés?

Mert Jézus Krisztus nem elméleti bölcsességeket feszegetett életében, hanem azt mondotta: „így akarja azt a ti atyátok, az én Atyám, aki engem, a fiut küldött hozzátok, hogy megtanítsalak benneteket az igaz élet útjaira.”

Nem elméleti tanításokat hallottak tőle, hanem igazi, meleg, belső valóságot láttak. Látták a tényeket a maguk teljes vonzó, lebilincselő, sokszor megdöbbentő hatásával; látták az embert, akiben az isteni küldetés teljes harmóniában sugárzott és ez a nagy tény magával ragadta azoknak szíveit, akik őt látták és hallgatták, ha szívük nem volt lekötve salangos hűságok és emberi tekintetek által, hanem a tiszta igazságot keresték magában, úgy, amint van.

Olyan nagy ennek a ténynek meleg, vonzó hatása, hogyha kétezzer év múlva olvassuk az evangéliumok egyszerű szavaival leírt eseményeket, de elfogulatlan szívvel és külső, emberi melléktekintetek nélkül: most is ugyanaz a harmóniás vonzalom árad szívünk felé, amely a szenvedő és megdicsőült Krisztusban azt a kedves, meleg valóságot látja, a kit az Atya küldött el, hogy őt megértsék a földnek legegyszerűbb gyermekei és mélységet találjanak benne a magas értelmű, tanult, de önzetlen, elfogulatlan lelkek is.

A Golgothán álló római százados, aki kinjait végignézte és látta benne azt a zavartalan, szent föniséget a végső pillanattig, megrendülve így szólott:

„Valóban az Isten fia volt ez az ember!”

És azóta sok nagy szellem mondotta a kutatás, az elfogulatlan elmélyedés óráiban, hogy aki így élt és így halt meg, csak az Isten fia lehetett.

Igy nyilatkozott világhódító nagy Napoleon is, amikor száz évvel ezelőtt lebukva a hatalom magaslatáról, szent Ilona szigetére került és ott már emberi tekintetektől ment elmélkedésekkel tölté idejét:

„Jézus Krisztus több volt a pusztá embernél, Jézus Krisztus az Isten fia volt.”

Ez a lélek belsejéből fakadó vallomás pedig nem arra való, hogy a nagy szenvedőt az elérhetetlen fölség leplébe burkolva, eltávolítsa tőlünk mérhetetlen magasságokba, hanem ellenkezőleg: ez a belső, igaz vallomás közelebb hozza hozzánk a mérhetetlen felséget, az Istent, akinek egyenes küldöttje személyesen végzi el a lelkek tanítójának hivatalát, amikor példáján elmélkedve belső szóval így szól az emberi lélekhez:

Lásd, én is így tettem, igyekezzél te is így tenni és az én Atyám áldása fogja kísérni a te igazi törekvésedet.

Megtanuljuk az ő élete példájából, hogy az emberi élet itt a földön nem lehet mindig verőfény és öröm; hogy ez a földi élet világosság és sötétség; nappal és éjjel; boru és derű; fény és árny folytonos váltakozása. Megtanuljuk, hogy hamis próféták azok, akik ebben az életben csak örömet, élvezetet, derült fényt várnak, akik ide helyezik a létnek egész súlypontját; megtanuljuk, hogy ezek sajnálatraméltó módon csalják önmagukat és a látszatért elvetik maguktól a létnek legnemesebb örömeit és vigasztalásait, legmagasabbra vivő ösztöneit. Mert itt a földi életben, amelyet idegek és érzékek mindenfelől korlátoznak, nem lehetséges a szüntelen élvezet és öröm; amint nem lehetséges mindig a napfény és a tavasz, hanem felettünk álló bölcses-ég mérte ki számunkra kicsiny adagokban a derű sugarait, a fényt és az örömet, hogy meg ne ártson.

A földi életnek elkerülhetetlen része az éj, a sötétség, az árny, a szenvedés. Lehet, hogy ezeket a jövőben a még ki nem fejlődött testvériség és szeretet enyhíteni fogja, de egészen le nem győzi soha, míg ezen a földön, ilyen testben, ilyen idegekkel, ilyen érzékekkel élünk.

A mai világháború borzasztó szenvedései sem egyebek, mint a földi, korlátolt, emberi lét árnyai és sötétségei. Ezeket egészen ki nem irthatjuk a földön soha, de szeretettel a jövőben megnyihitjuk majd talán. Hogy ennek sötét szenvedései most szakadtak reánk, arról mi nem tehetünk; de nem tehetek legnagyobb vezető embereink sem, mert ő bennük csak a korszellem csucsosodik ki vezérlő, intező akarattá s ők sem tehetnek a kor szelleme ellen. A korok és korszakok eseményei szinte mechanikai erővel zúdulnak elő az idők méhéből és aki utjukba áll, azt letörik, elpusztítják csakugy, mint a természet erői.

A világháborúval járó nélkülözések és szenvedések sötétségén át is Istenben bizó lélekkel kell átvergődnünk és Jézus Krisztusként Isten kezeibe ajánlani lelkünket. Ez a legbiztosabb út az egyeseknek úgy, mint a nemzetnek s a szenvedés után jön az öröm: a feltámadás.

Világháború.

A háboru megújult erővel dühöng tovább és kivált a mi határainkon: a Kárpátokban tesznek az oroszok óriási erőfeszítéseket. Ezeknek ugyan nem az az okuk, mert Przemyśl elesett, hanem más fontos dolog történt az oroszgalicziai és kárpáti hadak körül. Bukovinai csapataink előnyomulása az orosz határig nagy bajba juttatta a Kárpátokban harczoló orosz seregeket. — Novoszelicza táján ugyanis a mi bukovinai seregeink elfoglalták azt a vasutvonalat, a melyen Kelet-Galicziába az orosz hadsereg részére leg többet szállítottak, most azután az oroszok élelmet, municziót stb. csak nagy kerülő uton szállíthatnak keleti Galicziába és a Kárpátok felé. Ezért akarják minden áron visszafoglalni Bukovina északi részét és mivel az nem sikerül, a Kárpátok elleni dühös támadásokkal akarják nyomást gyakorolni a mi keleti szárnyunkra.

Ezen a speciális okon kívül még egy általános oka is van a heves orosz támadásnak. Az orosz fővezérlet ugyanis belátván két szárnyának veszedelmes helyzetét: erős és heves offenzívával igyekszik mind a két szárnyon a bajból menekülni, úgy nálunk, mint a Visztulától északra a németek ellen folytonos, megújuló támadásokat folytat Prasz-nisztól Osztrólenkáig és Grodnótól északra is, sőt ott a legészakibb részen még újabb offenzívát jelentenek be. Mig az északi és a déli szárnyon a leghevesebb harczok folynak, addig a centrumban alig van valami mozgolódás, ott néha-néha történik egy-egy kisebb ütközet vagy ágyu-harcz.

A Kárpátokban a Duklai hágó vidékén vannak még az ország határán belül az oroszok és innen nagyon heves

támadásokat intéznek Sáros és Zemplén-megyék északi részei ellen. Az ott folyó harczokban a mi csapataink — mint jelemtik — a túlerővel szemben jól megállják helyeiket és az ellenség nagy veszteséget szenved a folytonos támadásokban. — Ugyancsak nagy harczok folynak a Mezőlaborczon túl lévő lupkovi hágó körül is, valamint tovább keletre az Uzsoki hágón túl Galicziában, kivált a baligrodi műút felé. Az oroszok nagy veszteséget szenvednek, de pótolva azokat, újra támadnak és így ezek a kárpáti harczok még a közeli napok alatt nem fognak véget érni és döntő fontosságra emelkednek.

Kolomea és Nadvorna vidékén Sztaniszlau felé tudják magukat tartani csapataink és így Délgaliczia és Bukovina állandóbb jellegű visszahódításoknak tekinthetők. A Bukovina északi részén elfoglalt orosz vasutvonal jó kilátással biztat a jövő harczok eredményeire nézve.

Márczius hónapban 40000 oroszot fogtak el és 68 gépfegyvert zsákmányoltak a mi kárpáti és bukovinai hadaink.

A Visztulától északra a németek előnyomulását igyekeznek az oroszok hasonló módon: folytonosan megújuló támadásokkal föltartani és főleg talán Oszoviecz ostromát meghiusítani. De beszélnek már néha Grodno ostromáról is, ugylátszik, hogy a német szövetségesek jelentéseikben mindig hátrább vannak, mint tényleges előnyomulásaikban, jelölve annak, hogy náluk több a valóság, mint a reklám, ellentétben a hármass entente hangzatos jelentéseivel, amelyek nagy tüzesórával kezdődnek és gyakran diestelen fiaskóval végződnek.

Különösen Praznysz és Osztrólenka tájain történnek folytonosan megújuló orosz előretörések, de többnyire nagy veszteséggel végződnek s a foglyok szá-

mát is szaporítják. Legújabb jelentés szerint márcziusban 58000 oroszot fogtak el a németek és 61 gépfegyver is zsákmányul esett. Együttal arra is nagyon kíváncsiak az orosz és angol lapok, hogy mit akarhat valójában Hindenburg? mert egyáltalában nem is sejtik az ő valódi terveit.

Érdekes az angol lapoknak az a fejtegetése is, hogy a tavasz beálltával nem lehet máshol a döntés, mint Németország északi határain. — Erre azután az oroszok avval replikáznak, hogy miért ne lehetne a döntés a nyugati határon, a hol a tavasz egy-két hónappal hamarabb beköszönt?

Ez az atyafiságos zsörtölődés azt mutatja, hogy mindegyik szeretné a sok veszteséggel járó döntést a másikra hárítani és a felelősség alul kibujni.

A nyugati harcztéren kisebb csatározások folynak néhány helyen. — Itt a francia—angol—belga hadak harci kedve nagyon megesappant, ami nem is csoda, hiszen Franciaország már az utolsó erőforrásokhoz készül fordulni, az angoloknak nincsen kedvük — mint a multkor — egy fél falu birtokáért huszezer embert feláldozni, a belgák pedig igen csendes kibicz-szerepbe kezdenek átmenni.

Attól fél most az entente, hogy a németek összes tartalékerőikkel fölvonulnak a nyugati harcztéren és megkezdik a döntő offenzívát, különösen a calaisi tengerparton az angol csapatok ellen.

A tengeralattjáró német buvárhajók blokádja fokozott erővel működik Anglia partjai körül, mig az angolok ellenblokádjá Németország ellen a szép csatahajók megfutamodásával fiaskót kezd vallani. Azok a gonosz buvárhajók nem nézik, hogy mennyibe került Albionnak egy-egy szép czirkáló vagy csatahajó!

TÁRCZA.

Templomban.

Meghalt, meghalt az Istenember
Mire megjött az alkonyat,
De a lelke nagy útra kelve
Bejárja a világokat.

Bár merre néz, sok ezerével
Emelkedik a sirhalom,
Látja azt is, ki lent pihen
És könnyezik a hantokon.

És könnyezik, ha eltemetnek
Hazáért lassan szenvedőt.
Kik gyilkolva — gyilkoltan hálnak
Azokra is tesz szemfedőt.

Ágyúdörgés közt testet ölt
Néha fönséges szelleme,
De a tömeg, a nagy tömeg
Fegyverrel fordul ellene.

Korán van még... csak kevesen
Értik meg a nagy szenvedőt,
A többi, az — bár vet keresztet —
Mégis keresztre vonja őt.

De oltár előtt látok egy nőt,
A szeme búsa, a szíve szent,
Ott járt talán, a hol a Jézus
Nagy lelke szállva, szállva ment.

Mert hallom im: fiát siratva
Az ellenért imádkozott.

— Husvét van, a harangok zúgnak
Feltámadott! Feltámadott!

Antares.

Visszatérő napok.

— Irta: TELEK A. SÁNDOR. —

Keresem a magányt, mi nekem beszédesebb minden zajos társaságnál, tivornyázó kedvnél; mi engem úgy elringat, mint a legédesebb melódia, mit alvajáró lelkével hegedül valami fehér leány, az álmok leánya. Könyvet veszek s lassu, tétova léptekkel bolygok az ösmerős vidéken a Vereskő alatt, a Barát patak mellett, s tekintetem elkalandoz a szeretettel hívogató tájon, hol most indul az élet. Mintha valami titkos kezek szőnyeggel teregették volna be a mezőt, a zöld színek legszebb skálája vonul el körül; s mintha csupa pajkos, leányos szeszélyből egy-egy czirádát himzett volna rá valaki, itt-ott sárga foltokban ring a gólyahír, s megmegbillenti turbános fejét a réti sás között a vízi tulipán.

A mint a patakparton ballagok, körül tánczol a szunyogok muzsikusa ezre, s halk szonátákat dudol a fülemben, mit kórusban kísér a rét vízenyőin hangos epekedéssel felelő szerelmes békahívek unkun-hunkunja.

A nap gyújtogató kedvében van. Képzeletem lázasan fut az emlékezés mezőin végig, épen mint szemem az előttem elterülő réteken, kezembem egy csokor ibolya, mit a patak napsütéses oldalán szedtem; szinte öntudatlanul meggyek a töltésen, átadva magamat a multnak.

Megnyílik előttem az ifjúság sírja: a mult, s kikél sírjából az eltemetett... Mint rengeteg uszály húzódik utánam a lelkemhez nőtt szomorúság, életem egyetlen hű kísérlője...

Még csak négy éve. Ezen a napon itt járunk ketten, messze a világtól, az emberektől, a zajtól, a büntől... Vállunk olykor összeütődött a keskeny uton. Szinte éreztem a testből kiáradó meleget, s ruhája illata elkábított. S men-

tünk szóltanul, mint két bolygó üstökös, a kiknek csak ideig-óráig vezet együtt az útja, aztán elválnak, hogy eltűnjenek a végtelen világokban, hogy soha ne keresztezze egymást útjuk. S mig egymásmellett haladtunk, olyan fájdalmas, olyan esdő tekintetet vetett reám, s én nem értettem meg, hogy azon tekinteten át, asszonyi lelkének egész tárházát áttekinthetném, egész kincstárát megszerezhetném, s boldogabb lehetnék, mint valaha földi halandó volt.

Beszéltünk közömbös dolgokról: ruháról, bárról, csak az a szó nem jött ajkunkra, a minnek fogalma összehozott, a mi most, mint az édes kárhozat gyehennája emészt mindkettőnket. S reszkettem a gondlattól, hogy ha most én ezt az asszonyt itt Isten szabad ege alatt a karomba zárnám, s ajkunk összeforrna egy hosszú, egy szilaj csókban, mitől két ember lelke szédülne bele a legmagasabb menyországba vagy a legmélyesegesebb kárhozatok poklába... S vajjon nem lett volna e jobb, a két szélső végtet közül a rosszabb is, mint a középut, hol a gyötrelmek, a lassu enyészetnek árnya húzódik utánam...

Letértem az utról a fővény mellé, ahol az ibolya nyílt, egy kis csokorralát szedtem s kevés szó után átnyújtottam neki. Ő szó nélkül vitte ajkához, megcsókolta s én éreztem, hogy szédülök, de mégis mentem előre, rettegve, hogyha megállok, elér Lóth feleségének sorsa, elnyel az örvény, amitől csak egy lépés, csak egy pillanat választott már el, ingadozó korlátot állítva közénk. Ha nem akartam őt lerántani, meg kellett állanom s én megálltam, azaz futottam a sors elől. A nap égetett, a mellemet majd szétvetette a forrongó vágy s fájdalmasan, szinte nyögve susogtam: nem, nem lehet. S megálltam, hogy előre haladhasson a keskeny uton s szóltanul haladtunk tovább. De miért, miért...?

Ujabb a német hajók a Keleti tengeren, a Finn öböl körül is erőiesen czirkálnak, hogy az oroszok se közlekedhessenek Skandinávián keresztül.

A Dardanellek ellen megindult akció egyelőre nem sikerült. Mint jelentik semleges helyről, az ostromló hajók egy-ötöd része elpusztult és több megsérült. Most újabb szárazföldi csapatokkal kombinált támadást terveznek, a török hadsereg pedig áll elébe. Az entente hatalmak itteni üzlete talán nem is áll egészen a bizalom jegyében, mert az orosz „Askold” nevű czirkáló figyeli, hogy miképen működik az angol-francia flotta? A török jelentés gyöngéd maliciával azt jegyzi meg reá, hogy az oroszoknak alighanem okaik vannak az ostrom komolyságában kételkedni.

Smyrna ostromát is emlegették az angol hajók részéről, de ugylátszik nem érték el eredményt, mert a török kormányzó visszautasította az angolok ajánlatait.

A Kaukázusban most is Artvin táján működik a haderő s így a törökök eléggé bennjárnak Oroszországban.

Mezopotániában is harcok folynak a török és angol csapatok között.

Egyiptomról azt híresztelték, hogy ott már fölhagytak a törökök a támadással, de híre jött ismét egy török előcsapat harcainak és a törökök jelentik, hogy ezután jön még az igazi harc. Angol forrásból tudjuk, hogy 4 napi távolságra vannak a török erők a Szuezi csatornától.

Indiából nagy lázadások híre érkezik, a mi az angol kormánynak sok gondot okoz.

Japán és Kína közt még mindig nem intézték el a vitás pontokat, sőt Japán is, Kína is hír szerint mozgósítja csapatait, hogy minden eshetőségre készen

legyenek, ha ultimátumra kerül a sor.

A világháború hullámai rendkívüli erővel kezdenek csapkodni, talán a tavasz megérleli a döntést. Többen jóslgatják, hogy nincs távol a béketárgyalások ideje, így az amerikai lapok a nyárra várják ennek bekövetkezését.

Addig pedig a háboruban álló népek végigjárják a szenvedések kemény iskoláját.

Vármegyei közgyűlés.

Gömör-Kishontvármegye törvényhatósága márczius hó 30 án rendes tavaszi közgyűlését tartotta *Kubinyi Géza* főispán elnöklésével. A vasuti közlekedés e napon már akadályokba ütközött s így a közgyűlésen a vidékről nem nagy számban jelentek meg a bizottsági tagok.

A főispán szívélyes üdvözlő szavakkal nyitotta meg a közgyűlést, majd átadta a szót a napirend előtt felszólalni kívánó *Szentiványi Árpádnak*, ki arra vonatkozólag terjesztett elő kérelmet, hogy a törvényhatóság keressen módot annak elrendelésére, hogy minden gazda legalább két járómarha megtartására köteleztessék. Tudomása van róla, hogy Borsod-, Zemplén- és más vármegyék ilyen irányu határozatot hoztak a gazdasági munkálatok biztosítása céljából, továbbá megállapították a napszámot is, amely mellett a hadbavonultak földje is megművelhető.

Kubinyi Géza főispán azt indítványozza hogy az alispán bizassék meg azzal, miszerint a gazdasági egylettel tárgyalást folytasson s aztán a szántás, vetés, aratás, szőlőművelési munkálatoknál fizetendő napszám egységárát állapítsák meg. Az igavonó marhákra vonatkozólag sajnálattal jelzi, hogy egyes vidékeken az ügynökök jutányos áron igyekeztek összeszedni a marhákat s ő felhatalmazta a garamvölgyi járás helyettes főszolgabíráját: *Komáromy Istvánt*, hogy az ilyen eladás korlátozása iránt

neki, egy rövidke szóval megköszönte, mint mikor barátainkat egy cigarettával kínáljuk meg. S a szemét olyan nyugodtan emelte reám, mint aki bátyjára tekint. Egy szót sem ejtett ki ajka, én mégis megsemmisültem. Nem értett meg. Nem tudott, nem akart megérteni. Én fájdalmas megbánással gondoltam vissza a négy év előtti délutánra s mint alvajáró a hold delejes árnyékát, követtem tovább a keskeny ösvényen. A hidon elváltunk. Az ibolyacsokrot magával vitte. Hiszen az neki nem jelentett mást, mint virágot, mi kedves, míg el nem hervad, míg illata és színe van s azután eldobjuk. Nyomorult sors, a mindnyájunk sorsa.

Elment s én soh'sem láttam többé. Most itt bolygok ugyanazon az uton, ugyanazon a napon és keserűn felszakadozó érzésekkel szorongatom a kezemben lévő ibolyát s elmerülök a mezők altató muzsikájában s csak akkor rezzenek fel kábultságomból, mikor a hidhoz érek, mely boldogságom és gyötrelmeim választó hidja volt. Megállok rajta s elnézem a lassan tovacsergező patakot, minek útját színes változatok teszik vidámmá. Partját virágok szegik s apró fodrain enyelegve játszik a napsugár, mit néhol szelíd árnyával tör meg a föléje hajló fűz lombja. Elnézem a patakot s végig gondolom saját sívár életemet, minek nincsen egy halovány, egy szelíd sugára, minek nincsen egyetlen szál virága se. A patak csendesén, egykedvűen csobog s én háborgó, feldúlt kedéllyel bámulok vissza a múltba. Megesőkölok és beledobom a kezemben lévő ibolyát, hogy vigye, vigye el messze, oda, ahol az az ibolya van, amit ő csókolt meg, akit akkor nem értettem meg, akit nem találok fel többé soha, soha.

A víz szomorúan csobban, mintha sóhajтана a fájdalmas virágtemetésen s én lehorgasztott fejjel megyek tovább kálváriám útján, várva, keresve valakit...

intézkedjék. Meleg elismeréssel emlékezett meg a járása közönségének érdekeit teljes buzgósággal megvédő helyettes főszolgabíró működéséről, melynek folyamánya az volt, amint a helyettes főszolgabíró jelentette, hogy az intézkedés közmegnyugvást keltett a lakosság körében s az ügynökök a vidékről elpárologtak.

Lukács Géza alispán felvilágosítással szolgált, hogy az egypár járómarha visszatartása érdekében nem kell külön intézkedés, de igenis szükséges a napszám megállapítására vonatkozólag s az e tekintetben nyert megbízásnak eleget fog tenni, mit a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vett az indítványozóval együtt.

Ezután a tárgysorozatra tért át a közgyűlés. Az alispán jelentését egyhangulag helyeslő tudomásul vették; elhatározta a közgyűlés, hogy üdvözlő táviratot küld a vármegye közgyűlése nevében a losonczy cs. és kir. 25 ik gyalogezrednek és a besztérczebányai 16-ik honvédegyalogezrednek, melynek soraiban fiaink a harctéren küzdenek tántorithatlan hűséggel a trón és haza hősi védelmében.

Ugyancsak az alispáni jelentésben foglalt indítvány értelmében egyhangú meleg és őszinte köszönetet szavazott a közgyűlés *Kubinyi Géza* főispánnak a megye lakossága élelmi szerekekkel való ellátása érdekében kifejtett és lapunkban külön is méltatott sikeres és körültekintő eljárásáért. — Ugyancsak köszönetet és elismerést szavazott a közgyűlés a központi és járási tisztviselőknak a mai nehéz időkben kifejtett buzgó és lankadatlan munkásságukért, mellyel a harctéren kötelességüket teljesítő munkaerőket fokozott tevékenységgel pótolni igyekeztek.

Ezzel az alispáni jelentésben foglalt indítványok is elintézték nyertek, a többi, az állandó választmányban egyenként letárgyalt ügyeket az állandó választmány javaslata értelmében intézték el. — *Máriássy László* árvaszéki elnök működési pótlékának a belügyminiszter által jóváhagyása tudomásul vétetett. Dr. *Fornet Gyula* vármegyei főjegyző első szolgálati pótlékban való részesítése iránt beadott kérelme teljesített; dr. *Gömör Olivér* bíráló választmányi tagságáról való lemondása tudomásul vétetett s helye az év végén fog betölteni.

A m. kir. számvevőség 1914. évi számadási zárlatai tudomásul vétettek. Csetnek község képviselőtestületének a pénztárnoknak a hadbavonultak családtagjai segélye kifizetése folytán előállott munkatöbbletért díjazás megállapítását tárgyzó határozata megsemmisített. — Gesztes, Meleghegy, Bugyikfala, Telep, Rimaszombat, Gömörpanyit körjegyzőség községei, Válykó, Tornalja, Felsővály körjegyzőség községei, Koháryháza, Bakostörék, Szkáros, Nyustya, Sajógömöri körjegyzőség, Rimaránhó, Sajószentkirályi körjegyzőség, Cserepes, almágyi körjegyzőség, Nagyszuha, Oldalfala, Hacsó, Özőrény, Keczege, Susa, Uraj, Várgede, Zádorháza, Likér, Méhi, Nemesradnót, Kerekgede, Harmacz, Rimavarbóc, Harkács, Jéne, Gortvakisfalud, Czakó, Balogiványi, Balogujfalu, Gömörhosszuszó, Balogfala, Rimaszécs, Susány, Jánosi, Serke stb. községek hadikölcsön jegyzésére vonatkozó határozatát a törvényhatósági közgyűlés jóváhagyta.

Ezután több inkább lokális érdekű ügy tárgyalatott. A csizi jód bróm fürdő 1914. évi gyógyhelyilleték elszámolása, a serkei körjegyző irodaátalányának felemelése. A pogony pusztá — zádorfalai helyiérdekű vasut hozzájárulása tárgyában Kelemér, Gömörszőlős, Naprágy stb. községek által hozott határozatok jóváhagyattak. A jolsvai fürdőbérlelő bérleengedési ügyében hozot elutasító községi határozat ellen beadott felebbezés elutasított. — A csetneki községi

A patak hidjánál el kellett válnunk, hogy ne lássanak együtt az emberek. Az asszony a hid karfájára dült s mikor elfordult, egy forró könnyecske morzsoló szét ujjai között s az ibolyát beleejtette a tovasiető patakba. A szent frigy, mit e virág kötött az imént, szertefoszlott örökre, visszavonhatatlanul. Utunk elvált s én mintegy magamnak mondogattam háborgó lelkem elcsendesítésére: nem lehet, nem szabad.

Elment. Az utkanyarulatnál még egyszer visszafordult, azután eltűnt örökre, mint egy üdvözlő álom, mit csak egyszer lát az ember egész életén, mit könnyek közt hívunk vissza, de mit nem látunk meg többé soha, soha.

Elment. Én álltam és néztem utánna, míg el nem tűnt szemem elől, azután én is elindultam, bizonytalan tévelygő léptekkel járva, nehéz teherrel a lelkemen... Már késő, késő! Nem értettem meg. S most már hiába, mikor megérteném. Mennyi rejtélynek fogok még nyomára jönni, mikor már késő lesz!

Ez négy év előtt volt. Egy éve egy nyulánk leánnyal jártam ugyanazon utat. A nap ugyanazon meleggel perzselt, a pacsirta ugyanazt a dalt dalolta s az illatos levegőtől megtitkosodva álmodozóan követtem a leányt. Minden oly fenségesen szép volt körülöttem. A fakadó rét, a barkás fűz. A levegőben alkotó vágyak forrongottak s hátunk mögött az ódon várost és omlatag várromot megaranyozta a nap.

Dicső, isteni élet, szép ifjúság, szent tavasz! A vágy megfeszült, tombolt bennem, hogy ezt a leányt most elfogom egy fájdalmas, hosszú öleléssel, nem törődöm a külsőségekkel, követem szent sugallatomat, mit nevezhetnek emberi nyelven ösztönnek, szerelemnek, de mi nekem akkor a világot, az életet jelentette. Szinte lihegtem a nyomában, mikor odaértünk, ahol az ibolyák illatoznak. Vad ösztönnel téptem az ártatlan édes virágot s mikor a bokrétát átnyújtottam

sagédjegyző javadalmazásának megállapítása tárgyában beadott felelősség elutasított s az e tárgyban hozott alispáni intézkedés jóváhagyatott. Sajószentkirály körjegyzőségének községei az 1907—1909. években felvett többletek visszatérítésének elengedésére hoztak határozatot, azonban a törvényhatóság az ügyészi vélemény alapján e határozatot jóváhagyásban nem részesítette. A rimasimonyi postamester nő lakbérpótléka jóváhagyatott, ugyancsak Bátka, Ujantalfalva, Vágó, Rimaszécs stb. községek képviselőtestületének az anyakönyvi díjak átengedése tárgyában hozott határozata is.

A közgyűlés délben 12 órakor véget ért s ekkor *Kubinyi Géza* főispán elnöklésével a polgármesterek és járási főszolgabírák értekezletre gyűltek össze a gazdasági és élelmezési nagyfóntosságú ügyek tárgyalása céljából.

A pénzügyi intézetek központja.

Ezen nagyfóntosságú új intézményre vonatkozólag előkelő helyről a következő érdekes felvilágosításokat kaptuk:

Kormányozni annyi léven, mint előre látni, sőt előre intézkedni. Bizonyos, hogy a háborús idő nem csökkenti a kormány gondjait. Egyik legfőbb gondja pedig most a kormánynak az, hogy a béke idejére a közgazdasági helyzetet megerősítse. Ezt a célt szolgálja az a tervezet is, amelyet egy pénzügyi intézet központ létesítése tárgyában most bocsátott nyilvánosság elé a pénzügyminiszter.

A pénzügyi intézetek szervezését a háború előtt szükségesnek ítélte a közvélemény. A háború alatt a pénzügyi intézetek meglepő szívósságnak és életképességnek adták tanujelét s ebből mindenki megértheti, hogy mily hatalmas tényezővé válhatnak elkövetkezendő gazdasági föllendülésünknek, ha rég óhajtott reformjuk végre megvalósul.

A kormány tervezete két nagy, demokratikus eszmét szánt a tervezett reform talpköveinek, egyrészt a szövetkezeti és az önkormányzati eszmét. A pénzügyi intézetek önkéntes belépéssel a maguk számára egy központot létesítenének, szövetkezeti formában s ez a központ a szövetkezett pénzügyi intézetek közös autonóm szervegységként működne. A belépő pénzügyi intézet alapítójának minden negyedmillió koronája után egy négyezer korona névértékű üzletrészt lenne köteles jegyezni, az üzletrészeket azonban csak tíz év alatt, évi egyenlő részletekben tartoznák befizetni. Bizonyos, hogy a pénzügyi intézet központ már az üzletrészekből is igen jelentékeny tőkeerő birtokába jutna, de hogy ez a tőkeerő még tekintélyesebb legyen, az állam is átvenne százmillió korona névértékű üzletrészt, azonfelül pedig még huszonötmilliót bocsátana rendelkezésére az új intézmény veszteségi tartalékai alapján a kezdet és a rendkívüli helyzet nehézségeinek csökkentése érdekében.

A központhoz tartozó pénzügyi intézetek azontul is a rendes forrásból elégtelenek ki hitelszükségleteiket rendszerint; de rendkívüli viszonyok közt bizton számíthatnának saját autonóm szervező hitelnnyújtására. Eppen ez lenne a pénzügyi intézet központ egyik főhivatása, a másik pedig az, hogy a kötelekbe tartozó pénzügyi intézetek működését irányítsa, részben ellenőrizze.

A központ elnökét a király nevezné ki, az igazgatóság tagjait részint a pénzügyminiszter, részint a tagok jelölése alapján választanák.

Ezzel a tervezettel nemsokára széleskörű szaktanácskozmány fog foglalkozni s éppen nem lehetetlen, hogy az oly fontos pénzügyi intézet kérdés megoldásaként pár hónap múlva megalkul a pénzügyi intézet központ.

A pénzügyi intézet központ létesítésével 125 millió koronát bocsát a kormány a magyar pénzügyi piac s elsősorban a kisebb intézetek rendelkezésére, amelyből 100 millió az alapítójának való részesedés formáját ölti fel, 25 millióból pedig a nehéz helyzetbe jutott pénzügyi intézetek szanálása céljából veszteségi tartalék alakíttatik.

Ez a tartalék a helyi érdekeltek áldozatkészségével karöltve számos, az életképesség feltételeivel rendelkező olyan pénzügyi intézet konsolidálását fogja lehetővé tenni, amelynek ez a transzaktio az

utolsó évek kedvezőtlen gazdasági esélyei folytán felmerült értékesítésük leírását igényli. Nemcsak célszerűség, de méltányosság szempontjából is indokolt, hogy az állam vegye ki részét azokból a veszteségekből, amelyeket legalább részben az egész világ politikai és pénzügyi helyzetének megromlása idézett elő.

Az új intézet a maga nagy tőkeerejével nemcsak a jelenlegi helyzet nehézségeinek leküzdésében nyújt a magyar hitelszervezetnek eléggé meg nem becsülhető segítséget, hanem lerakja az eddiginél erőteljesebb és biztosabb fejlődés állandó alapjait is.

Maga az a tény, hogy a vidéki pénzügyi intézetek igényeinek kielégítését egy az ő részvételükkel alakult és közreműködésükkel vezetett hatalmas nagy pénzügyi intézet látja el, egészen más helyzetbe juttatja azokat, mint amiképpen eddig voltak, amidőn a reescompt hitel kisebb-nagyobb forrásaival közvetlenül kellett érintkezniük. Más felől ez intézet programmszerű feladatát tűzi ki, hogy pénzügyi intézetben anyagi eszközeinek jelentékeny részét az ország határain kívül úgy helyezze el, hogy azok a pénz drágulása s a hitel szűkebbre vonása esetén könnyen folyóvá tétessenek s a hazai források minden igénybevételével tartálékot alkossanak a hazai közgazdaságra nézve.

Az új intézet hivatása lesz az is, hogy önkormányzati uton megvalósítsa a pénzügyi intézeti reform legfontosabb követelményeit. Egyfelől a *revizori intézmény felállítását* van tervbe véve, amely teljes garanciát nyújtana az összes pénzügyi intézetek elszámolásának és könyvvitelének szakszerűsége és helyessége iránt; másfelől a pénzügyi intézetek központjának lesz feladata *körvonalozni a betétek helyes felhasználásának irányelveit*.

Az ugynevezett pénzügyi intézeti reform leglényegesebb sarkköve ebben rejlik. Nemcsak a történelmi fejlődésnek, hanem gazdasági életünk természetes alakulásának félreismerése rejlik abban az elméleti követelésben, hogy a takarékbetét üzlet elválasztassék a banküzlettel. Ennek az elméleti követelménynek gyakorlati megvalósítása a magyar hitelszervezetet hosszú időre megzsidbasztaná, legbecesebb erőforrásától megfosztaná s közgazdaságunkat károsítaná.

Arról, hogy takarékbetétet elfogadó pénzügyi intézetek mindennemű legitim bankári üzletet is folytassanak, a magyar közgazdaság érzékeny károsítása nélkül nem lehet lemondanunk, hanem igenis arra kell törekednünk, hogy a takarékbetétek a pénzügyi intézeteknek olyan aktívában leljenek elhelyezést, amelyek biztonság és mobilitás szempontjából az okszerű követelményeknek megfelelőek.

Ebben a tekintetben sem lehet egy csapásra kényszerrendszabályok spanyol csizmáját behozni, hacsak gazdasági életünket nagy megrázkódtatásnak kitenni nem akarjuk. A magyar pénzügyi intézetek zömének együttes vállalkozásából létesült s az önkormányzati vezetésük alatt álló hatalmas pénzügyi intézet feladata lesz kitűzni az elérendő cél s irányító befolyásával ezen cél elérése felé terelni tagjainak pénzügyi politikáját, úgy, hogy megfelelő átmeneti idő után olyan helyzetbe jussanak a takarékbetéttel foglalkozó pénzügyi intézetek, amely a helyes elveknek kötelező kimondását az intézetek helyzetének megrendítése s az ehhez fűződő nagy közérdek károsítása nélkül lehetővé teszi.

Gabona és lisztkészletek elkobzása.

Rendelet az eltitkolók ellen.

A gabona és lisztkészletek bevallásának, bejelentésének itt van a legeslegutolsó határideje!

A földmívelésügyi minisztérium rendeletére vármegyékben országsszerte az alispán, városokban a polgármester megállapított három napot, mely idő elteltével aztán nincs többé kimélet az eltitkolók ellen.

Mindazok, akiknek búzából, rozsából, árpából vagy ezekből őrölt lisztből több készletük van annál, amennyi saját háztartásuk vagy gazdaságuk céljaira ujjig elegendő, kötelesek a fölöszleges mennyiséget bevallani és a megjelölt három nap alatt bejelenteni a hatóságnak. Akik ezt elmulasztják, az 1914. 50. törvénycikk 9 §-a értelmében kéthónapig terjedhető elzárással meg 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal lesz-

nek büntetve s tetejébe a hatóság elkobozza készletüknek azt a fölösleges részét, mely a házi vagy gazdasági szükségletet meghaladja.

A három nap eltelté után a pénzügyőrök is nyomozni fogják az elrejtett vagy eltitkolt készleteket. De az ilyen hazafiatlan eltitkolókat a közügy érdekében bárki fel is jelentheti. Az elkobzott készlet értékének 1/3-od része a feljelentőt illeti.

Röviden összefoglalva ez a veleje a kormány intézkedésének. Ehhez még csak az tartozik, hogy aki 3 nap alatt önként maga jószántából teszi meg a bejelentést: arra semmiféle büntetés nem vár, tehát ugyszólván amnesztiát kap azért, hogy a multkori összeírás alkalmával kötelességét elmulasztotta.

Már most ami magát a büntetést illeti, a két hónapi elzárás meg a 600 korona pénzbírság talán nem is túlságosan súlyos az ilyen lelketlen eltitkolókra, ámde a nemzetnek mostan való nehéz erőpróbája idején nem is a büntetés nagysága, hanem a vele járó megbélyegzés, a becstelenség az, ami a polgárt még unokáiban is üldözni fogja. Azért ez az aránylag kis büntetés is sokkal nagyobb és megfélemlítőbb, mint az, ha valakit például súlyos testisértésért nem két hónap, hanem akár három esztendőre is elzárnak. Ennek a kéthónapi vagy akár csak két napi elzárásnak is szörnyűbb és lesújtóbb az erkölcsi elítélő ereje, mintha tán valakit Illavára becsuknak. Aki csak egy ember ellen vétett, annak még kijárhat a társadalom szánalma és megbocsátása. Aki azonban ily súlyos időben az egész nemzet ellen vétett, annak nincs bocsánat. Az örökre meg van bélyegezve.

Amiképpen a katonaszökevény méltó az ítéletre és megvetésre: azonképpen éri a szégyen és gyalázat az ilyen eltitkolókat, kik attól a kötelességtől szöknek meg és rejtőzködnek el, hogy az ország népének kitéhezhetését módjuk és tehetségük szerint megakadályozzák.

Jusson eszébe mindenkinek, hogy minden eltitkolt kilogramm bűn a nemzeti erő ellen és gyöngítése a nemzet ellenálló képességének. Minden eltitkolt kilogramm csak ellenségeinket erősíti.

Itt tehát az utolsó pillanat. Tessék választani: becsülettudás vagy nemzeti megbélyegzés!

Füsttelen nap.

Áldozunk a megvakult katonáknak!

A háborús nehéz napok sok sok egészséges ötletet hoznak felszínre, melyet értékesíteni lehet és kell azok javára, kik értünk a harcztéren sok szenvedés, nyomor és nélkülözés közepette küzdenek s legdrágább kincsüket: életüket kockáztatják a hazáért, a királyért és mindnyájunkért!

Megragadta figyelmünket „Az Ujság” egy közleménye most szerdán s lapunk egyik régi barátja a cikk behatása alatt nyomban akezióba lépett az eszme terjesztése érdekében. *Rendezzünk nemdohányzó napot!*

Tömerdek dohányzó ember van nálunk, kikhez a felhívást lehet adressálni s kiknek áldozatkészségét csekély mértékben igénybe venni óhajtanánk a szomorú sorsban levő megvakult katonák érdekében.

Lehetetlen, hogy át meg át ne hassa a lelkeket az igaz részvét érzete, ha rá gondol az elszerecséltlenedett vak katonákra s lehetetlen, hogy **havonta egy napon** ezen érzés behatása alatt le ne tudna mondani a dohányos embes a nikotin élvezetéről s ennek a lemondásnak az anyagi ellenértékét ne áldozni a nemes célra. Nagyon könnyen keresztül is vihető, hogy az a ki pipázni, szivarozni, cigarettázni szokott, **havonta egy napon letesz arról a szokásáról** és azt az összeget, amit így megtakarít, beküldi hozzánk s mi eljuttatjuk a vak katonáknak.

Sok-sok összeget lehetne ezeknek a filléreknek, koronáknak összeadásából gyűjteni és sok embernek lehetne könnyeit felszáritani anélkül,

hogy az, ki áldozatot hoz vagy ennek családja megérezné a néhány fillér elvonását.

Mi a rokonszenves és igazán tetszetős eszmét örömmel karoljuk fel, a gyűjtést a füsttlen nap formájában is megindítjuk a háboruban megvakult hős katonák javára.

Az első adakozók: Gróssinger Miksa, dr. Kármán Aladár, Horváth Zoltán, id. Rábely Miklós 1—1 koronával.

Nyugdíjintézeti közgyűlés.

A rimaszombati ált. ipartestületi nyugdíj-egyesület márczius hó 28-án tartotta 12. évi rendes közgyűlését id. Rábely Miklós elnöklésével, ki szívélyes, meleg szavakkal üdvözölve a megjelenteket, a gyűlést megnyitotta.

A legutóbbi jegyzőkönyv felolvasása után id. Rónay Gyula, az egylet érdemes és buzgó titkára olvasta fel a választmány évi jelentését, melyet nagy figyelemmel hallgattak a jelen voltak s melyből megtudtuk, hogy a múlt év folyamán is élénk tevékenységet fejtett ki a nyugdíj egyesület; 1. rendes, 1. rendkívüli közgyűlést, 7. választmányi ülést s 6. bizottsági ülést tartottak. Múlt év folyamán 5 nyugdíjazási kérvény közül 3 kedvezően intéztetett el; belépett 3 új tag, 14 tagot törölni kellett díj-fizetési kötelezettségeik nem teljesítése miatt. A létszám az év végén 203 volt. A hadbavonult pénzárnyékokat egy ideig Rónay Gyula titkár helyettesítette, aztán sikerült Matolcsy Pált megnyerni a helyettesítésre. A hadikölcsön kötvényekből 5000 korona értéket jegyzett az intézmény. A zárszámadás adatai szerint 9000 korona volt a múlt évi vagyonszaporulat s az akkor 95000 korona vagyon immár 100000 koronára növekedett, ami valóban szép eredmény 12 évi működés után.

A közgyűlés helyesléssel és elismeréssel vette tudomásul a vezetőség jelentését, ugyancsak az ellenőrző bizottságnak az évi zárszámadás megvizsgálásáról előterjesztett jelentését is. A bevétel múlt évben 11535 korona 10 fillér volt, a kiadás 287 korona 35 fillér készpénzgyenleg beszámításával ugyanannyi. Az egyesületnek ez idő szerint 22 alapító tagja van. A közgyűlés a vezetőségnek s a pénztárnoknak a felmentvényt megadta.

A tisztikar, választmány és ellenőrző bizottság mandátuma lejárván, id. Rábely Miklós köszönetet mondott az eddig megnyilvánult bizalomért, kéri az új választás megejtését. Jelölő bizottsági tagokul kiküldték ezután dr. Csernay Dániel, dr. Kármán Aladár és Kovács István tagokat, kiknek javaslata alapján egyhangulag megválasztották: elnökké: id. Rábely Miklós, alelnökké: Szabó József m., pénztárnokká: Matolcsy Pál, titkárrá: id. Rónay Gyula. Ellenőrző bizottsági tagok lettek: Diczy Pál, Makovits Lajos, Szűts György, Tóth Béla, Török Pál. Választmányi tagokká megválasztottak: rendes tagokká: Cseh János, dr. Csernay Dániel, Derekas János, Galambos József, Gyulai János, Horváth György, Ibos János, Jeszenszky Samu, dr. Kármán Aladár, Kohuth Lajos, id. Kovács István, ifj. Kovács István asztalos, Lévai Izsó, Miskolczy Lajos, Percz Béla, ifj. Rábely Miklós, Rábely Károly, Senka József, Simon Mihály, Stolez Zsigmond, Tariányi Lajos, Tomay Alajos, id. Varga István, Varga Lajos. Póttagok: Fekete Mihály, Hízsnyan Béla szabó m., Káposztás László tak. könyvelő, Kovács Gyula, Tokár István és Vozáry Samu.

Végül a közgyűlés dr. Kármán Aladár indítványára elismerést és hálás köszönetet mondott a vezetőségnek és különösen id. Rábely Miklós elnöknek és id. Rónay Gyula titkárnak az intézmény fejlődése és gyarapodása érdekében kifejtett buzgó működésért s ezzel a közgyűlés az elnök zárószavaival véget ért.

Hirek és vegyesek.

Boldog húsvéti ünnepeket kívánunk lapunk előfizetőinek és munkatársainak!

A „Gömör-Kishont” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Nagyheti ájtatosságok. A rimaszombati róm. kath. templomban a következő rendben tartattak meg a nagyheti ájtatosságok: Nagyszerdán d. u. 3 órakor Jeremiás próféta siralmi. — Nagycsütörtökön d. e. 9 órakor ünnepi nagymise, mely után az oltárokat ékeségeiktől fosztották meg. D. u. 3 órakor Jeremiás siralmi. — Nagypénteken d. e. 9 órakor csonka gyászmise, a szertartás után az oltári szentséget a sirba helyezték, mely után szentbeszéd volt, melyet Széman Endre prépostplebános mondott. D. u. 3 órakor Jeremiás siralmi, melyet Kolbay Sándorné, Rábely Kata és Rábely Miklós énekeltek. A nagypéntek délelőtti és délutáni istenítisztelet alatt az énekkar egyházi énekeket adott elő. Az énekkar tagjai voltak: Kolbay Sándorné, Kolbay Sárika, Kolbay Ildi, Rábely Kata, Rábely Etta, Juraskó Aranka, Juraskó Gabi, Kmethy Hermin, Zsuffa Rózsai, Fekete Mihály, Jaross György, ifj. Rábely Miklós és Lója Jenő. Ugy a lamentáció, mint a vegyeskar éneke gyönyörű volt, előbbinek szépségét emelte Váry János igazgató tanító kitűnő orgonakisérete, a kart szintén ő tanította be és dirigálta. A templomot megtöltő hívek áhitattal hallgatták az énekeket. — Nagyszombaton reggel 7 órakor tűz és keresztvíz szentelés és ünnepi nagymise. Délután 6 órakor föltámadás ünnepélyes körmenettel.

Egyházi kinevezés. A király a rozsnói egyházmegyének egyik érdemes papját tüntette ki, kit városunkban és a vidéken rokonsági kötelek révén széles körökben ismernek s nálunk, valamint hívei között általános becsülésnek és tiszteltettségnek örvend. Káposztás Imre karancseszti alesperes-plebánosnak, mint a fővárosi lapok pénteki számában olvassuk — a király a Szent Istvánról nevezett bozói címzetes prépostságot adományozta. A kinevezett Egyházasközponton kezdte meg egyházi működését s 1882-ben Feleden volt plebános, innen ment 1890-ben Karancseszibe, hol most is közszereket övezi.

Áthelyezés. A vallás és közoktatási miniszter a helybeli áll. polg. leányiskola tanstületének egyik kiválóan képzett tagját: Kerné Bibó Erzsébetet, ki különösen a magyar nyelv és irodalom tanítása terén szép eredményeket mutatott fel, s mint az önképzőkör vezetője elismerésemélt tevékenységet fejtett ki, jelenlegi minőségében a hódmezővásárhelyi polgári leányiskolához helyezte át.

Kitüntetés. A király az ellenséggel szemben tanúsított kitűnő szolgálata elismerésül csikszentkirályi és krasznahorkai gróf Andrássy Géza, a 2. hadseregparancsnoksághoz beosztott szolg. kívüli viszonybeli őrnagynak a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta.

Nyugdíjazás. Gaszner Imre, a Koburg hercegi nagyrőcei erdőhivatal vezetője s az ottani társadalom köztszerteletben álló tagja saját kérelmére folyó hó 1-től kezdve nyugdíjaztatott. 44 évig működött a hercegi uradalom szolgálatában s hosszú szolgálata alatt szerzett érdemei elismerésül erdőtanácsosi nyugdíjilletmény állapított meg részére. Utódja: Hönisch Emil jolsvai főerdőmérnök.

Eskü. A cs. és kir. 5-ik gyalogezred gépfegyver osztaga szerdán — márczius 31-én — délután 4 órakor Cloaj János főhadnagy vezetésével kivonult az Erzsébet-térre, hol lovag Wiktor Tádé ezredes parancsnok is megjelent a tisztikarral s a legénység a hivatalos katonai esküt letette. Az ezredes német nyelven intézett meleg szavakat a legénységhez s Strempelel Viktor kapitány lendületteljes beszédében, lelkesen tolmácsolta magyarul az elhangzott szavakat. Ez alkalmat is felhasználta a „Koronás Segélyző-Társaság” arra, hogy cigarettákkal lássa el a legénységet. Az eskü után a legénység példás rendben elvonult az ezredes előtt.

Nagy idők tanuja. Városunk egyik tisztos polgára, a szabadságharc hőse: Kalla Mihály évek óta nyugalomba vonult építész, 48-as főhadnagy hunyt el márczius 29-én 90 éves korában, újabb házasságának 28-ik évében. Mint jó hírű építész hosszú időn keresztül közbecsülésnek örvendett, s városunk számos épülete tesz tanuságot a mellett, hogy a mit az építés terén rábiztak, azt becsületesen és teljes megbízhatósággal végezte el. Impozáns megje-

lenésű, daliás ember volt, kit szelid természetéről és jólelkűségéről ismertünk, s ki öregségében is megőrizte rugalmasságát, katonás tartását. A városra vonatkozó régi eseményekről, s a negyvennyolczas idők hősiességéről sokat tudott beszélni a különben kevésbé szavú 48-as főhadnagy, s az ugynevezett közvélemény padján sokszor élvezettel hallgatták élményei előadását. Hosszu ideig rendszeres látogatója volt a kaszinónak, s tagja volt a városi képviselőtestületnek is. Évekkel ezelőtt agyvérzés következtében bénulást kapott, de aztán jobban lett, s még mindig ellátogatott időnként az erzsébeti társasághoz; azonban múlt év óta már nem volt kint látható, s most múlt hó 29-én délután 1/2 órakor csendesen elaludt. Halála széles körökben keltett őszinte és igaz részvétet. Feleségén szül. György Rózán kívül fia: Kalla Géza, nevelt leánya: dr. Wallentinyi Dezsőné szül. György Ida családjával, unokaöccse Man-czel József családjával és unokahuga: György Erzsébet s kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése 31-én, szerdán délután 3 órakor nagy részvét mellett ment végbe. Itt is megnyilvánult a tisztelet a 48-as hős és közszereletnek örvendő gyászoló család iránt, mert városunk számos előkelősége megjelent a végtiszteszégítelen s a rimatamásfalai kőművesek gyászzászoló alatt testületileg vonultak ki a temetésre. A 48-as honvédek nemzeti színű szalaggal díszített koszorút helyeztek a ravatalra. A gyászertartást Széman Endre prépost plebános végezte.

Halálozások. Faskó Józsefné szül. Szabó Teréz 41 éves korában, boldog házassága 22-ik évében márczius hó 31-én városunkban elhunyt. Folyó hó 1-én délután temették.

Hering Gyula főállatorvost és városunkbeli származású feleségét szül. kiscsétényi Kovács Juliát mély gyász érte, amennyiben 18 éves leánya: Gabriella márczius hó 29-én Kispesten hosszas betegség után elhunyt. 31-én temették el nagy részvét mellett az elhunytat, ki unokája volt néh. Kovács József városi tanácsosnak.

Özv. Szlancsik Jánosné szül. Kovács Julianna folyó hó 2-án 64 éves korában városunkban meghalt. Polgárságunk körében kiterjedt rokonság gyászolja a tisztos öreg asszonyt, kinek temetése folyó hó 3-án nagy részvét mellett ment végbe.

Ügyészségi megbízott. Az igazságügyminiszter Bencsik László dr. rozsnói ügyvédet a rimaszombati ügyészség kerületébe ideiglenes ügyészségi megbízottá rendelte ki.

Elhunyt tanító. Megemlítettük lapunkban, hogy márczius hó 18-án Jaczkó János kezei ág. h. ev. kántor-tanító 60 éves korában elhunyt. Eleinte mint műkedvelő több helyen sikerrel tanított, aztán megszerezte a tanítói oklevelet s utolsó állásában 23 évig kiváló sikerrel működött. Különösen a magyar nyelv tanításával szerzett érdemeket, valamint az ifjúságnak vallás-erkölcsi irányban való nevelés-tanítása terén. Erdemeinek elismerésül a kishonti ág. h. ev. egyházmegye alsóköriében előbb helyettes, majd rendes tanítói dékáni állással lett kitüntetve. Mindig derült kedélye révén a társadalom széles rétegeiben közkedvelté vált. Az elhunytban Justus Oszkárné sz. Jaczkó Ilona édes atyját, Jaczkó Sámuel bátyját, Hübösi Lajos felsőpókorági ev. lelkész és Linka nővére sógorukat gyászolják. Temetése 19-én d. u. ment végbe a kezei ág. h. ev. templomból, hol Kolbenheyer Lajos rimabányai lelkész mondott megható, könnyeket fakasztó gyászbeszédet az elhunyt felett.

Jótevény adományok. Lapunk múlt számában felhívtuk a rimaszombati művelt és szép hölgyeket, hogy a húsvéti piros tojások költségeiből a háboruban megvakult katonák részére adományokat küldjenek a helybeli „Koronás társaság”-nak. — Fölhívásunkra a következő jótevény adományok folytak be szerkesztőségünknek e héten, a melyeket a „Koronás társaság” pénztárosának átszolgáltattunk: Csizy Pálné 2, özv. Runyay Györgyné 10, özv. Bánhidny Istvánné 10, özv. Bodó Pálné 2, Tóth Árpádné 5, Rábely Károlyné 5, ifj. Rábely Miklósné 5, X. Y. Z. 2, Gyarmathy Mihály 5, Dr. Kármán Aladárné 2, Kármán Katinka 2, Palm Mariska 2, Szabó Margit 2, Rábely Büzsike 1, Rábely Etta 5 korona. — Összesen befolyt: 60 korona.

Érettségi — vizsga nélkül. Az érettségi vizsgáló bizottsága a rimaszombati főgimnáziumban múlt hó 27-én tartotta meg értekezését Simon Mihály ref. lelkész elnöke alatt, akit e tisztséggel a tiszáninneni ref. egyházkerület püspöke bizott meg. A bizottság a VIII. osztálynak 9 hadiszolgálatra alkalmasnak talált növendékét nyilvánította érettnak a rendes vizsga mellőzésével a közoktatásügyi minisztérium erre vonatkozó rendelete értelmében. A megállapodás eredményének kihirdetése kapcsán Simon Mihály elnök intézett lelkesítő beszédet az éretteknek nyilvánított ifjakhoz. A szép beszéd hatása alatt két könnycsepp látszott az ifjak szemében; az egyiket az alma matertől való elválás érzete, a másikat pedig, az örömkönnyet bizonyára a hiven teljesített kötelességtudat mellett a feletti örömeztetők csalta oda, hogy most már ők is megtehetik a haza iránti szent kötelességüket. A lelkesítő, tartalmas beszédet a rendkívüli időkre való visszaemlékeztetés céljából is egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vették az utókor számára. — A szép beszédből közöljük a következőt:

„A haza kiált ismét hozzánk és újból áldozatra hív. Mert az a fergeteges villámokkal terhes felleg, mely édes magyar hazánk felett a tiszta kéklő eget befedte, mely a béke áldott napját szemeink előtt már 8 hónap óta rejtve tartja, még mindig itt viharzik fejünk felett és alig van család, melytől ez a most folyó világ háboru már eddig is meg ne követelte volna a maga áldozatát. A szüléktől a fiut, a gyermekektől az édes apát, a testvértől a testvért, az ifju hitvestől a szerető férjet, menyasszonyától vőlegényét választotta el, szóval a földi lét legboldogabb és legszentebb kötelékeit tépte szét, hogy az eltávozók aztán dúló csatákban, óriási harcztereken áldozzanak vért és életet e magyar hazáért, mely idáig életükről, békés lakóhelyükről, jövőjükről, lelki és testi táplálékukról oly hűen gondoskodott. Oh sokat kért, nagyon sokat már eddig is. Mindenkitől azt kérte, ami neki a legbecselebb és legdrágább vala. De még se annyit, hogy teljesen letörleszthetnének azt a tartozást, mellyel ennek az áldott földnek, a mi legdrágább és legszeretőbb édes anyánknak, a hazának még mindig adósai vagyunk.

Igen a haza, ez a mi legdrágább és legszeretőbb édes anyánk kérő szava hallik, mely újra áldozatra hív! De most már nemcsak a családi otthont keresi fel, hanem kopogtat a tudomány csarnokainak ajtaján és ime felkereste iskolánkat is. Kérni jött: önöket kéri tőlünk ifju barátain és mi kérésének ellentmondani nem tudunk, nem akarunk, mert minden érzelmet legyőzve tör elő szívünk mélyéről a szózat: „A haza minden előtt.”

Kedves ifju barátain! A spártai édes anya midőn harczba induló fiának a paizst átadta, e szavak kíséretében tette azt: „Vagy ezzel vagy ezen!” A spártai édes anya példáját kívánjuk követni, midőn iskolánk, ennek a mi régi jó öreg alma materünknek nevében mi is azon intelmmel bocsátjuk el önöket körünkől, hogy a kötelesség szava legyen mindig szent előttök és ne feledjék soha, hogy hazánkon kívül „a nagy világon nincsen számunkra hely”, sőt ha majd ott lesznek, hol golyók záporában, ágyuk dörgése és fegyverek csattogása közt terem a hősi babér és győzelmi pálma, ott a harcztereken is, a haza szent neve törjön ég felé diadalittas ajkaik kiáltásában épen úgy, mint abban az utolsó halk sóhajban, mikor a lélek porsátorából égi honába ismét visszatér.

A haza hívja önöket — kedves ifju barátain, — elbocsátjuk hát körünkől. És ha talán az elválás e fájó pillanatában könnyeket látnak szemeinkben, — nem titkoljuk — önökért hullatunk bucsukönnyeket. De biztat a remény, hogy e könnyeket, ha majd elül a harci zaj és elcsendesül a háboru viharja, örömkönnyek fogják felváltani, örömkönnyek, melyek arról fognak tanuskodni, hogy intelmünk szívükben halálatos talajra talált, a kötelesség szava csakugyan szent volt előttük, hőskké avatta a haza szent szerelme és általuk nem hárult szégyen se ez iskolára, se a magyar névre!

Isten és az ő gondviselő jósága legyen velök! Az ő szent nevében hát — előre! mindig csak — előre. — Isten önökkel!!

A 9 éret ifju névsora ez: Dobos Béla, Hupka László, Jarács Sándor, Lóska Károly, Muraközy Géza, Nemessányi Lőrincz, Rozim József, Ternóczky Tibor, Zólyomy László. A VII-ik osztályból besorozott tanulók: Czibur Lajos, Koncsék Zoltán, Márkus Imre, Német Ágoston, Szűk Szilárd és Visnyay Zoltán évvégi osztálybizonyítványt kaptak.

Képviselőtestületi gyűlés. A róm. kath. hitközség képviselőtestülete márczius hó 28-ikán tartotta tavaszi rendes közgyűlését a kath. Olvasó Egylet nagytermében. — Széman Endre prépost-plébános elnök megnyitó szavai után tételről-tételre ismertette az 1914 ik évi számadást, melyet az egyháztanács már letárgyalt. — A közgyűlés végén id. Rábely Miklós kiemelve az elnök érdemeit, örömmel emlékszik vissza ama 15 évre, melyet az elnök Rimaszombatban töltött el s kifejezi a hívek ragaszkodását, háláját és szeretetét. — Prépost elnök megköszönte a ragaszkodásnak e nem várt őszinte megnyilatkozását s szívesen kijelenti, hogy mint eddig, úgy a jövőben is minden idejét, erkölcsi és anyagi erejét hitközségének óhajta szentelni s annak felvirágoztatására minden lehetőt a legnagyobb odaadással és készséggel megtesz.

Katonák megvendégelése. Márczius 29. és 30. án Feleden az utasok lélekemelő jelenetek voltak tanui. Az állomáson pihenőt tartó katonavonatokról leszállók ugyanis kellemes meglepetésben részesültek, amennyiben Szabó László várgedei földbirtokos szeretetreméltó két leányával fényesen megvendégelte őket. Egy-egy megrakott szekér kitérő sonkasüteménnyel, borral, szilvóriummal, cigarettákkal, virágbokréttákkal, illatos ibolyacsokrokkal kedveskedtek a nagy figyelem által kellemesen meglepett tisztikarnak és legénységnek. Szivből fakadó, lelkes „Hurra!” kiáltásokkal üdvözölték katonáink a derék földbirtokost és a bájos hölgyeket, kik már máskor is megvendégelték a Feleden átvonuló katonaságot. A tisztok a legénységgel együtt hálás köszönetet mondtak az elismerésreméltó gondoskodásért.

Érettségi vizsga. Nagyrőczen az áll. felső kereskedelmi iskolában márczius 26. án volt az érettségi vizsga, melyen miniszteri biztostként dr. Sugár Ignác kamarai titkár elnökölt. A katonai szolgálatra alkalmasnak talált 9 növendék közül 8 érettségi bizonyítványt, 1 pedig évvégi osztálybizonyítványt kapott.

Egy kis bójt a hazáért. Sokan nézik sötét, elborult szemmel a kevert lisztből készült hadikenyert és bizony, ha a régi, szép, híres, foszlósbélű rimaszombati cipóra gondolunk, hát visszavánjuk azt a régi állapotot. De most nem ebből a sötét, elboruló szögletből kell a dolgot tekinteni, hanem abból, hogy a harcztereken küzdő testvéreink milyen nagy áldozatot hoznak a hazáért hónapok hosszú során keresztül! Mi, itthonmaradottak is meghozhatjuk azt a kis áldozatot, hogy egypár hónapig egy kicsit bójtölünk olyan dolgokban, a mikkel a mai háborus világ során tanácsos takarékoskodni. Ilyenek elsősorban a buzából készült lisztfélék. Takarékoskodnunk kell, mert nem tudhatjuk még, milyen lesz az idej termés, mert hiszen még az a jó Isten kezében van. Gondoskodni pedig kell az egész ország népéről és harczoló katonáinkról, mert épen úgy nem tudhatjuk: mikor lesz vége a háborúnak? — Az angol lapok sokat dicsérik mostanában a német vitézek kiválóságát, de a legjobban irigylik a nagy német nemzetnek azt a hazafias elhatározását, hogy szűkebbre fogott kosztal beérik a mostani nehéz időkben. Mi se legyünk alábbvalók a szövetséges nagy német nemzetnél, a mi fiaink és testvéreink is hőiesen küzdenek a harcztereken. Az itthonmaradottak avval gondoskodnak most a közjóról, a nemzet megélhetéséről, ha a buza és rozslisztben minden fölösleges pazarlást elhagynak és megelégszenek a hazáért az egyszerű hadikenyérrel.

Köszönetnyilvánítás.

Oly számosan fejezték ki szeretetteljes igaz részvétüket megboldogult jószágos szívű drága feleségemnek oly hirtelen történt elhunytá alkalmával, hogy azok mindegyikét nagy bánatomban meg nem köszönhetvén, ez uton mondom hálás köszönetet azért, hogy fájdalmaimat részvétükkel enyhíteni igyekeztek.

Bíess Elemér.

A vakáció vége. A helybeli iskolákban a hét közepén megkezdik az előadásokat, amikor véget ér a husvét szünidő. Április 8. án, csütörtökön a főgimnáziumban is megkezdődik a tanítás, a mely az utolsó hetekben nagyobb intenzitással és teljesebb összeszedettséggel folyik az egész vonalon, hogy a tanulók lehetőleg teljes képet nyerjenek a megzavart esztendő ismereteiben és tanulmányaiban.

Városi képviselőtestületi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 6. án kedden délután 3 órakor közgyűlést tart következő tárgysorozattal:

1. Badiny Gyula rendőrkapitány hivataláról lemondó és nyugdíja megállapítása iránti kérvénye. — 2. Városi állatorvosi ügykörre vonatkozó szabályrendelet módosítása tárgyában Soós Gyula felebbezéséből folyólag tan. javaslat. 3. Kolera barakkok építési költségei utalványozása iránti tan. javaslat. — 4. 1916. évi közszéki közmunka összeírása s kivetése tárgyában tan. javaslat. — 5. Ipartestület 300 korona évi segélye megszavazása iránti tan. javaslat. — 6. Városi házipénztár 1915. év első negyedi vizsgálata. — 7. Városi gyámpénztár 1915. év első negyedi vizsgálata. — 8. Városi kocsisok fizetéseik pótlása iránti kérvénye. — 9. Bernstein és társai cégnek a város elleni perében tan. javaslat. — 10. Fogyasztási adó 1914. évi eredménye s beszédeseért városi hajduk jutalmazása iránti tanácsi javaslat. — 11. Lövi Henrik vásárbérlő bérlet-leengedés tárgyában tanácsi javaslat. — 12. Jellinek Jakabné bérleti tartozásának részletekbeni fizethetése iránt tanácsi javaslat. — 13. Községi közmunka 1914. évi számadása ügyében tanácsi javaslat. — 14. Iskolai egyesített alapvagyon 1914. évi számadása tárgyában tanácsi javaslat. — 15. Hét éven felüli elhagyott gyermekek 1914. évi számadása tárgyában tanácsi javaslat. — 16. Városi nyugdíjintézet 1914. évi számadása tárgyában tan. javaslat. — 17. Városi szegények intézete 1914. évi számadása tárgyában tan. javaslat. — 18. Gizella kisededővő intézet 1914. évi számadása tárgyában tan. javaslat. — 19. Városi közpénztári 1913. évi számadásnak jóváhagyása tárgyában, — 20. kk. Rustyák Irma, kk. Nagy Margit, özv. Bangó Géza s kk. gyermeke és Katinszky Gyula illetősége ügyében t. javaslat.

Öngyilkos katoná. A cs. és kir. 5-ik gyalogezred 2-ik századának egyik közlegénye: Böhm Frigyes budapesti származású — polgári életben pinczér folyó hó 1-ére virradó éjjel agyonlőtte magát. Társai csak 1. éj délelőtt akadtak a kihűlt tetemére a Sziójártó utcái lakás egyik mellékhelyiségében s az esetet bejelentették a katonai hatóságnak, mely a vizsgálatot megindította. Az öngyilkosság okát nem tudják. A hullát beszállították a közokmány halottas házába, honnan folyó hó 2-án temette Horváth Gyula róm. kath. segédlelkész. Özvegyet és két gyermeket hagyott hátra.

Pénzüntézet közgyűlés. A rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank részvénytársaság nyolczadik évi rendes közgyűlését folyó hó 8-ikán, csütörtökön délelőtt 9 órakor tartja saját helyiségében.

Gazdasági munkák. A katonasághoz bevonultak szabadságolása a gazdasági munkák ellátása érdekében mindenfelé folyamatban van. E héten az itteni 5-ik cs. és kir. gyalogezredtől is mintegy ezer ember kapott 14 napi szabadságot a gazdasági munkák otthon elvégzésére.

Az ital hatása. F. hó 1-én este a Sziójártó utcájában eszméletlen állapotban találták Czeber Mária 28 éves itteni nőt s beszállították a közokmányba, miután fején vérző seb volt. Gyorsan hire futott, hogy a nőt ittas katonák megszurkálták, sőt reggelre kelve már holt hírét terjesztették a leánynak. Az eset pedig az volt, hogy a leány este a kocsmából rumot vitt, aztán jókedvű katonákkal találkozott össze, kik közül valamelyik meglökte a leányt. — Ez orra bukott s fején könnyebb természetű zuzott sebet szenvedett. A vizsgálat folyamatba tetetett.

Rimavarbóczon, folyó évi október hó 1-től
urasági birtok bérbeadandó.
Tudakozódhatni a rimaráhói rk. plébánosnál

Hitközségi gyűlés. A rimaszombati izr. hitközség évi rendes közgyűlését ma, 4-én vasárnap délután 3 órakor tartja.

Nyugtázás. Lukács Gézához — a segélyegylet elnökéhez újabb adományok érkeztek, melyek vételét lapunk utján köszönettel nyugtázza azzal, hogy az adományokat illetékes helyükre juttatta. Hámos Aladárné báró Vay Mariska a Vöröskereszt-egylet céljaira és a Koronás segélyző társaságnak a hadban megvakult katonák részére 20—20 koronát, a nyomorék gyermekeknek húsvéti tojásra 5 koronát küldött. Fűzi Rezső rimakokovai jegyző az újantálvölgyi üveggyári munkások 6 korona 83 filléres adományát a Vöröskereszt-egylet javára szintén ide küldte.

Nyilvános nyugtázás. A koronás segélyző társaság vezetősége a Rimaszombatban állomásozó zsidó katonák húsvéti étellemezési költségeihez 200 koronát utalványozott ki, mely nemes tettért hálás köszönetét fejezi ki

a rimaszombati izr. hitközség elnöksége.

REMEKSZABÁSÚ KOSTÜMÖK, divat felöltők, legújabb kalapmodellek és választékban rendkívül jutányos áron kaphatók: **FISCHER BERTA** női divattermében Rimaszombat. 3—6

Nyugtázás. A „Vörös kereszt” egyesület céljaira a múlt héten a következő szíves adományok érkeztek:

Pénzbeliek: Szabó László Várgede, mint közbirtokossági elnök 50 k, Molnár Jánosné 10 k, Szöllősi Istvánné 2 k, öz. Kalla Mihályné és családja koszoru megváltás czimén 30 korona.

Lukács Gézához utján: Hámos Aladárné báró Vay Mariska 20 korona és Fűzi Rezső rimakokovai jegyző által hozzá küldött adománya az újantálvölgyi munkásoknak 6 kor. 83 fillér.

Természetben: Bolha Gyuláné 10 drb. tojás, Széplaki Lajosné 10 üveg befőzött, 10 üveg paradicsom, 2 klg. tépés, Kiszely Mihályné 10 drb. tojás, Baksay István 30 drb. zsebkendő, öz. Káposztás Józsefné 2 csomag tépés. Hálás köszönettel nyugtázza az elnökség.

Rimaszombat és Vidéke jótékony Nőegyesületének Hámos Aladárné 5 koronát adott. Hálás köszönetet mond érte az elnökség.

Főpásztori körlevél. Megjelent Balás Lajos rozsnói püspök folyó évi V. számú főpásztori körlevele, a melynek latin részében egyházi belső eljárásra vonatkozó rendeleteket közöl. A „Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal” fölhívását is közli és utasítja a papságot, hogy hűveket ennek működéséről oktasák ki és buzdítsák adakozásra. Könyves táblák felállítását ajánlja a templomok csarnokai-ban, az elemi iskolák VI. oszt. tanulóinak záróvizsgájáról intézkedik. A papi nyugdíj és betegsegélyző egyesület számadásait közli, valamint a „Kezdőjavadalmasok Egyesületének” határozatát. Lelkes szavakkal buzdítja papjait a kath. lapok és sajtótermékek pártolására és terjesztésére. Fölhívja a korpótlék igények bejelentésére javadalmas lelkészpapjait. Ajánlja az „Oltáregyesületi Utmutatót” és Traut Péter kis imádságos könyvecskéjét.

Szinészet. Mezey Kálmán szinigazgató, ki nálunk — mint a jó vidéki szinigazgatók egyik kiváltsága — már régóta ismert, társulatával Rozsnóról városunkba érkezett és f. hó 3-án — szombaton — a „Sybill” előadásával megkezdte működését.

Gyanus halál. Rimakokován múlt héten a vásár alkalmával egy Vágó községbeli asszony, névszerint: Andrásik Jánosné az uton ittas állapotban összeesett és meghalt. Miután tején sérülések voltak, a vizsgálatot elrendelték s folyó hó 1-én dr. Musotter Miklós vizsgálóbíró, dr. Mészáros István vezető kir. ügyész-szel és dr. Zehery István kir. törvényszéki orvossal együtt a helyszínére kiszállott s ott a boncolás megejtetett.

Gondatlan felügyelet. Királyhegy-alján múlt év őszén Michel Mária ottani lakos szolgálatba ment s kulcsesal bezárt ládáját Hlavati Juliannára bízta, mivel együtt lakott öz. Hlavati Andrásné szül. Hudák Katalin. A megbízott nem sokat ügyelhetett a ládára, mert Hlavatiné a saját kulcsával felnyitotta a ládát és abból egy csomó holmit, ruhát, vásznat, kendőt stb. elloptott. Múlt hó 26-án ítélkezett a tolvaj felett az itteni kir. törvényszék s a bü-nöst egy hónapi fogházra ítélte jogerősen.

Az „Iskoláink”, a vármegyei ált. tanítóegylet és a kir. tanfelügyelőség hivatalos közlönyének márczius—áprilisi száma a *Matolcsy Pál* szerkesztésében most jelent meg. A szaklap vezető helyén *Lőrinczy György* kir. tan., tanfelügyelő intéz megleghangu, szépen megfogalmazott felhívást a vármegye állami és községi iskolai tanítóhoz és tanítónőhez, melyben a közérdek által előírt feladatokat ismertette, felhívja a testületet azok teljesítésére. Igen okos és bölcs intézkedés, melylyel figyelmezteti a lelkészeket és tanítókat, hogy a néppel közvetlen érintkezésben lévén, magyarázzák meg az élelmiszerekkel való takarékoskosságot, az élelmiszer pótlás stb. nagy jelentőségét; a konyhakerti vetemények ültetésére, a föld művelésére, a hulladékok felhasználására is kiterjeszkedik a felhívás, melynek bizonyára meg lesz a fogantatja is! A lapban közölve van a kir. tanfelügyelőnek a közigazgatási bizottsághoz január és február hónapokban beterjesztett lendületes jelentése. — *Mares János* felhívást intéz a tanítókhoz, hogy a kartársak hírül vett sebesülését vagy elesését közöljék az elnökséggel. Végül a kir. tanfelügyelőség hivatalos közleményei és kisebb hírek vannak közölve a lapban.

Pályázat orvosi állásra. A várm. „Hivatalos Lap”-ban most teszi közzé a rimaszombati járás főszolgabírája a nyugdíjazás folytán megüresedett *tiszolci községi orvosi állásra* a pályázati hirdetményt. Pályázni lehet április hó 15-ikéig.

Korcsma után. Berzétén múlt év szeptember havában a korcsmában italos állapotban összeszólalkozott *Csuno József* a szintén mulató *Gecs Lászlóval* s a korcsmából kijöve, az utcán Csuno egy fűrészlélével úgy fejbe ütötte Gecset, hogy az husz napon tul gyógyuló testisértést szenvedett. A helybeli kir. törvényszék a verekedő Csunót egy havi fogházra ítélte súlyos testisértés büntetése miatt s az ítélet jogerőssé vált.

Ipartestületi közgyűlés. A rimaszombati általános ipartestület folyó hó 11-én délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében XXVIII. évi rendes közgyűlését tartja, melyre az ipartestület t. cz. tagjait tisztelettel meghívja *Varga Lajos* elnök. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Elöljáróság évi jelentése. 4. Számvizsgáló-bizottság jelentése az 1914. évi zárszámadásról. 5. Az 1915. évi költségvetés megállapítása. 6. Tisztikar, számvizsgáló-bizottsági és előljárási tagok választása.

Kabáttolvaj bűnhődése. Tornalján f. évi január hó 25-én *Ádám Pál* csetneki születésű, tornaljai cseléd a *Varga László* nyitott kapuja alatt elhelyezett ponyvába varrott csomagot késsel felhasította és onnan négy darab téli kabátot lopott el a csomagban levő nagy mennyiségű ruhaneműk közül. A helybeli kir. törvényszék a kabáttolvajt múlt hó 26-án *Kolbay Sándor* elnöklésével tartott főtárgyaláson dr. *Mészáros István* vezető kir. ügyész vádbeszéde után jogerősen hat heti fogházra ítélte.

Az Apolló-Színházról. Múlt héten változatos műsorral szórakoztatta a közönséget az Apolló-Színház tulajdonosa. Különösen tett szert a „Grant kapitány gyermekei” című s a figyelmet mindvégig lekötő, gyönyörű film bemutatása. A húsvéti ünnepek alatt is érdekes és vonzó műsor fog élvezetet szerezni a közönségnek.

Elítelt gabonatorvajok. Andrásiban folyó évi január 24—25-ike közti éjjelen *Lorko Mihály* és *Filiczki János* előzetes megállapodás után a *Jendrik Katalin* pinczéjébe behatoltak s ott árpát loptak, melyet öz. *Lorko Istvánné* fiával: *Lorko Mihály*lyal együtt értékesített. A helybeli kir. törvényszék múlt hó 26-án tárgyalta az ügyet. *Lorko Mihály* bevonult katonának s így felette ítélkezni nem lehetett, öz. *Lorko Istvánné* nyolcz napi fogházra, a tolvaj *Filiczki Jánost* pedig egy hónapi fogházra ítélte a bíróság. Az ítélet jogerős.

Pálinka tolvajok. Ratkósebesen f. évi január 7-én késő este előzetes megbeszélés után *Stevko András* alsó és ifj. *Michal János* a *Grinfeld Ferenc* szatócüzletének ablakát betörték s onnan pálinkát és rumot loptak. A helybeli kir. törvényszék múlt hó 24-én mindkét pálinkás atyafit jogerősen 14—14 napi fogházra ítélte.

Szerkesztői üzenet.

Scriba. A vers alkalomadtán jönni fog, ha a sor reákerül.

Antares. Kivánságának eleget tettünk, a kiadóhivatal elintézte.

Kiadó lakás és bolthelyiség.

Rimaszombatban, az **Andrássy-ut 1-ső számú** házban egy egészséges 3 szobás lakás és egy bolthelyiség **azonnal kiadó.**

Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal.

Lakások.

A Tamásfalvi-utczai **DICKMANN**-téle házban **egy 3 és egy 5 szobás** elsőemeleti lakás fürdőszobával és más mellékhelyiségekkel **május 1-ére kiadó.**

Csikót legelőre

a legeltetési időny tartamára, a dobrai fensíkon fekvő igen jó minőségű mesterséges legelőre: **darabonként 30 korona bérért** vállalunk.

Coburg hercegi intézőség
P. GERNYŐ (U. p. Rimaszécs)
Vasuti megálló: Dobócza.

1—5

150 métermázsas elsőrendű széna eladó

ANTONY földbirtokosnál KÖVI (Gömörm.)

Bérbeadó lakás.

Lossonczy-utca 21. sz. alatti házban két utczai szoba, konyha, kamra, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel és egy darab konyhakerttel **május hó 1-től** bérbe kiadó.

Értekezhetni lehet ugyanott bármikor **Hollós Józseffel.**

1—x

Poltári vendéglőm részére nős

csapost

keresek (valláskülömbőség nélkül) **május 1-ére.** — Vendéglőmet esetleg bérbe is adom.

KOVÁCS MIHÁLY.
(POLTAR.)

1—6

A Putnoki Kaszinó választmánya

közhirre teszi, hogy folyó
évi **április 15-től** saját
helyiségeinek gondozására
és éttermének vezetésére

**óvadékképes
udvarnokot vagy bérlőt**

keres. — Közelebbi felté-
telek megtudhatók a

Putnoki Takarékpénztárnál.

1-2

Kiadó lakás.

Egy 3 szobás és egy 2 szobás lakás
május hó elsejétől

a **Losonczy-utca 13. sz. alatt**
4- kiadó. — Értekezni lehet ugyanott.

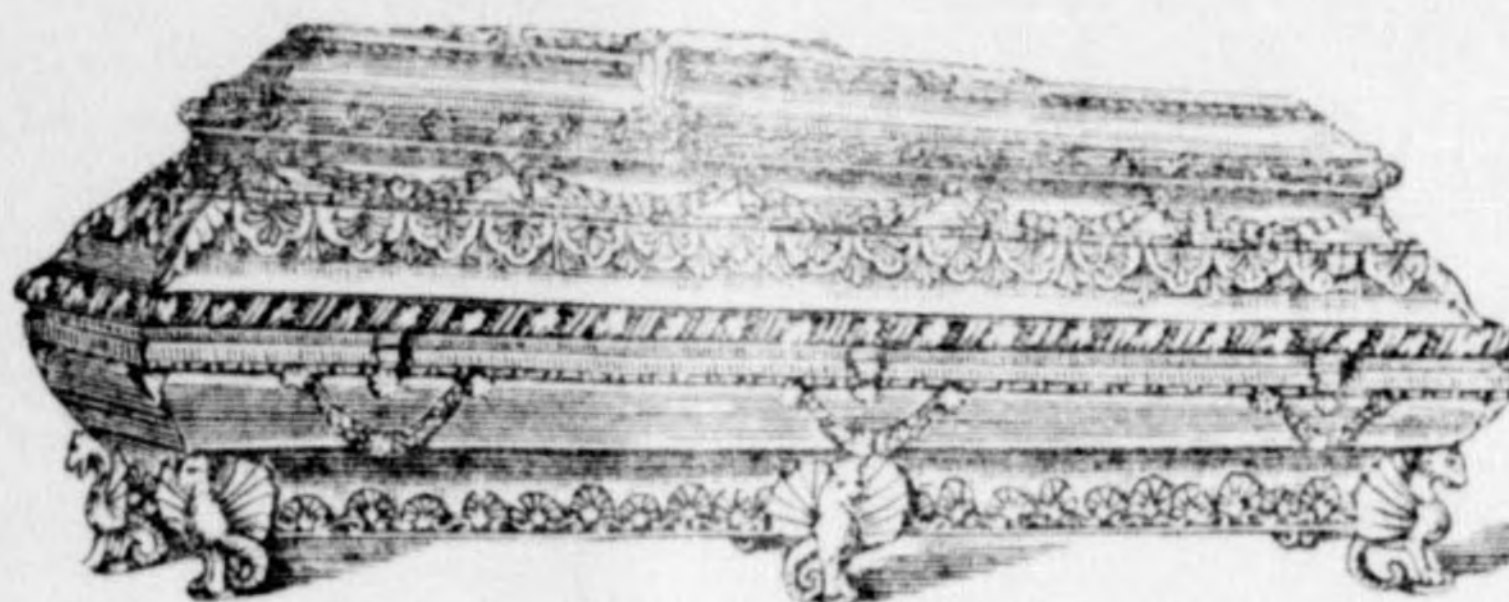
ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

4-*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy
a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a **Deák Ferencz-u.**

„**ZSUFFA**“-féle házban van el-
helyezve, hol nagy raktárt tartok min-
denféle **ércz-** és **fakoporsókból**,
valamint a temetkezésekhez szükséges
összes kellékek s felszerelések, mi-
nél fogva azon helyzetben vagyok, hogy
bármilyen diszes vagy egyszerű temeté-
sek rendezését, nemkülönben a temeté-
sekkel járó összes teendőket, hulla-

szállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalhatom.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.

Ujságpapíros

(csomagoláshoz) kereskedők, mészáro-
sok, hentesek részére jutányos áron
kapható **e lap kiadóhivatalában.**

RÁBELY MIKLÓS FIA

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE
RIMASZOMBAT, ERZSÉBET-TÉR 9.

Telefon szám:

52.

Telefon szám:

52.

Ajánlom a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern berendezésű
könyvnyomdát és könyvkötészetemet,

minden e szakba vágó munkák pontos, gyors és izlésteljes kivitelére.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok stb. **Ügyvédeknek:**
intőlevelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, köt-
vények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok. — **Pénz-**

intézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-
ívek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérleg-számlák stb. — **Keres-**

kedőknek és Iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák,
üzleti könyvek, czimkék és ragezédulák, intőlevelek, levélpapírok és bor-
itékok czégnyomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb. —

Továbbá: falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és
esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb.

A „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Könyvkötészetem: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel
felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogás-
talan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Gyász-szalagok föliratai gyorsan és izléseesen eszközöltetnek.

Izléses munka.

Jutányos árak.

Izléses munka.

Jutányos árak.